INTERNATIONAAL WERKEN 2014

INHOUDSOPGAVE

Parijs, 19 - 21 januari 2

Wandeling langs de Seine, 19 januari 2

Wandeling, 20 januari 4

Wenen, 12 - 14 februari 4

Amsterdam - Wenen en culturele avond 4

Wandeling over de ring en terug naar huis 6

Slowakije en Nieuw Zeeland, 11- 23 maart 7

Tiel – Wenen – Slowakije, 11 maart 7

Bratislava - Wellington, 12 en 13 maart. 12

Wellington, 15 maart 14

Burnhem Wharf, 16 maart 16

IEA DSM Workshop, 17 maart 19

IEA DSM Exco, 18 Maart 20

Pari Whero, 19 maart 21

Wellington, 20 maart 21

Neri conference, 21 maart 23

Wellington Stadswandeling, 22 maart 24

Wellington – Sydney – Amsterdam, 22 & 23 maart 27
Brussel, 9 en 10 april 27
Parijs, 22-25 april 28
Brussel, 10 juni 30
Ekeren, België, 23 augustus 30
Tokio, Japan 6 - 9 oktober 33
Vooraf 33
Schiphol, 6 oktober 33
Tokyo, 7 oktober 34
ICEF conferentie, 8 oktober 38
Tokio – Schiphol, 9 oktober 38
Oostenrijk, 15-17 oktober 39
Berlijn, 21-24 oktober 41
Parijs, 27 & 28 oktober 44
Brussels Eceee, 1 & 2 Oktober & 19-20 November 45
Naschrift 47

PARIJS, 19 - 21 JANUARI

WANDELING LANGS DE SEINE, 19 JANUARI

Als zo vaak mag ik naar Parijs om in de Australische ambassade, waar het IEA hoofdkantoor zit, de EGRD vertegenwoordigen. Met de Thalys ben je er in een paar uur, en de metro route naar mijn vaste hotel l'Europe, aan de boulevard de Grenelle, kan ik uittekenen. Hoewel ik op zondag reis, vertrek ik pas in de middag. Dus wandelen is iets om in de avond te doen, zeker zo in januari. Ik kies voor het rondje langs de Dom des Invalides naar de Seine, die bij Pont Alexandre oversteek. In de verte zie je het reuzenrad bij de Tuileriën, maar ik steek door bij het Grand- en Petit Palais, zie zoals alles in de stad prachtig in het licht staan. Alles staat vol met beelden, waarbij vooral een uiterst chagrijnig beeld van Churchill opvalt. Waarschijnlijk was de bedoeling dat de man heldhaftig keek. Wel, dat is mislukt.

Ook mislukt is de regering van president Hollande. Op veel plaatsen hangen posters met de oproep hem er uit te flikkeren.

Het is echter te koud en te laat om de bekende Franse spreekkoren en stakingen op gang te brengen, dus in alle rust wordt de wandeling vervolgd langs de noordelijke oever van de Seine langs de vele rondvaartboten die in deze tijd van het jaar werkeloos aan de wal liggen.

Alleen groepen Japanners laten zich niet afremmen door de winter en gaan in ieder mogelijk hoek en positie op de foto met de Eifeltoren.

Ze zetten me aan het denken, en zo kom ik tot de foto: Eifeltoren aan het trimmen.

Met een korte blik op Trocadero wandel ik terug naar l'Europe. Tijd om naar bed te gaan.

WANDELING, 20 JANUARI

De vergadering duurt lang, en vooraf was al duidelijk dat ik niet dezelfde dag nog terug kan. En dus is er nog een avond om te wandelen. Naast de vaste wandelingen naar de Eifeltoren en het vrijheidsbeeld pak ik meestal een “alternatieve” route. Vaak door de metro te pakken en dan terug te lopen, nu verken ik eens een onbekend stuk Parijs, het gebied van het 15e arrondissement tussen de Boulevard de Grenelle en de Rue de Vaugirad, wat gewoon vanuit het hotel te belopen is. Volgens de Plattegrond Parijs op de hotel balie is dit een gebied met nog wat aardige gebouwen. Nu is dat niet heel indrukwekkend, als is er een aardige kerk Saint Lambard de Vaugirad aan de rue Gerbert . De historie gaat terug naar de 8e eeuw, maar het huidige gebouw dateert uit de 19e eeuw. Verder zijn er allerlei winkels met aardige etalages en er zijn wat afwijkende beelden. Kortom een aardige wandeling die je niet in de gidsen zult aantreffen.

WENEN, 12 - 14 FEBRUARI

AMSTERDAM - WENEN EN CULTURELE AVOND

EnR, het netwerk van Europese Energieagentschappen heeft haar vergadering in Wenen. Na 10 jaar lid en voorzitter te zijn geweest wordt het tijd om afscheid van ze te nemen, ik ga tenslotte andere dingen doen op het werk.

De reis er heen is simpel, na de vlucht Schiphol – Wenen pak je de CAT (City Airport Train) en daarna de U-bahn. De laatste meters naar de Robert-Stolz-Platz moet je lopen, maar zijn niet verkeerd, want je passeert de Karlskirche in het licht en de ijzige kou, waarbij Ultravox onmiddellijk weer “O Vienna” in mijn hoofd begint te spelen.

Het Meridian is een modern hotel, met “kunst” in de vorm van paspoppen die op banken in de lobby zitten en porseleinen handen op de kamer met appels er op (wel smakelijk).

De volgende dag is het vergaderen met een aantal extra sprekers. Eigenlijk kan ik er niet veel mee. Aan het eind van de dag is er een cultureel programma, aangeboden door de Oostenrijkers, en dat is wel heel aardig. Allereerst is een tramrit in een historische tram met uitleg. In alle eerlijkheid: rondleidingen met toelichting is niets voor mij. Gijzelaar zijn van iemand die vindt waar jij naar moet kijken en wat je er van moet vinden: yuck!

Maar in dit geval: als ik het over kan doen ga ik zo weer. De oude tram is lollig, maar de spreekster briljant omdat ze niet alleen boeiend vertelt, maar ook omdat ze een eigen unieke kijk op de geschiedenis heeft. Zo beweert ze dat Oostenrijk nooit een fatsoenlijke musicus heeft voortgebracht. Mozart? Die kwam uit Salzburg, Bruckner uit Linz, Haydn uit Rohrau en zo gaat ze nog een tijdje door: allemaal plaatsen in kleine staatjes die toentertijd niet tot Oostenrijk behoren. De enige die blijft is Strauss, en die vindt ze vervelend.

Van de Opera wordt het volgende verhaal vertelt: de oude Opera is in WOII plat gegooid. Het nieuwe is in hoog tempo opgebouwd en in 1955 in gebruik genomen. Alleen vond men het er niet uit zien en niet passend in de omgeving. De oppositie ging zo ver dat afbreken de enige optie was. Tegen die tijd was de publieke opinie omgeslagen en bleek de akoestiek geweldig. Kortom het staat er nog steeds. Bij het stadhuis wordt gewezen op druivenranken. Nooit gehoord van de fantastische wijn van het stadhuis van Wenen? De gemeenteraad en de burgenmeester zorgen er samen en met grote krachtinspanning voor dat niemand er ooit echt achter komt 😊. En zo gaat ze bijna een uur door, tot we bij het Prater zijn. Daar hebben we een uitstekend

diner, waarbij ik aan de bobo tafel eindig. Dit blijkt opzet. Aan het eind van het diner spreekt David, directeur van het Engelse agentschap me toe en bedankt me voor jaren van constructieve bijdrage. Had niet gehoeven, maar is toch leuk.

WANDELING OVER DE RING EN TERUG NAAR HUIS

Gisteren werd het laat, dus dezelfde dag terug zat er niet in. Met de middagvlucht heb ik een ochtend om een wandeling te maken. Ik begin met de nieuwste rage, het maken van selfies. Niet dat ik van plan ben hier groots en meeslepend aan mee te doen, maar in dit geval kan ik, met het beeld op de achtergrond roepen “Goethè?

Via de Burggarten loop ik langs een stevig deel van de ring die tussen 1857 en 1865 is aangelegd, met weer de Opera, het Burg theater, de musea, het stadhuis en de regeringsgebouwen. Het is nog zo koud dat er een schaatsbaantje is. De fiakers met hun koetsen en paarden zeulen dikke dekens mee. Zelfs de bomen zijn ingepakt om te voorkomen dat ze kapot vriezen. Het is, volgens een groot aantal posters, Valentijnsdag. Ik kan er niet warm van/door worden. Maar ondanks dat de hele ring eigenlijk een opgeklopte slagroomtaart is, is het werelds hier weer een keer te lopen voor de CAT me terugbrengt naar het vliegveld.

SLOWAKIJE EN NIEUW ZEELAND, 11- 23 MAART

TIEL – WENEN – SLOWAKIJE, 11 MAART

Vandaag weer op Schiphol. Ik ben wat nerveus. Of het komt dat het zo slecht met ma gaat, of ik net bijna de trein heb gemist, of dat ik Nelleke d'r 60e verjaardag ga missen weet ik niet, maar ik heb er weinig zin. Bovendien zijn we net terug van vakantie in Dubai en Oman, dus waarom weer op pad?

Schiphol helpt wel. Nog net gold member bij KLM, dus ik kan gemakkelijk inchecken, en zelfs iets meer gewicht meenemen.

Dat is belangrijk, want aan het eind van de trip hoop ik te duiken in Nieuw Zeeland.

De eerste stap gaat minder ver, er is een IEA vergadering in naar Slowakije.

Voor die tijd heb ik de kans om koffie te drinken in de lounge van KLM. Het is druk, de lounge en de pieren zijn vol. Toch loopt het soepel, en is het vliegtuig niet vol. Als frequent flyer kan ik rustig bij een raam zitten. Enkele andere reizigers willen dat ook, maar het personeel is resoluut: frequent flyer: voordelen, anders: mond dicht en op je plek.

De vlucht naar Wenen gaat in ieder geval soepel. Daar eindigt mijn grote koffer bij het depot, en zoek ik de bus naar Bratislava.

Dat blijkt een eitje. Het is een mooie rit door het Moldavische heuvellandschap, met zelfs een ommuurd dorpje met een kasteel. Bratislava ligt vlak over de grens.

Bij het vervallen busstation stap ik, na een broodje kebab, over op een taxi die drie keer de prijs van de bus rekent voor de laatste meters.

Slowakije is een lelijk land, met lelijke mensen. Ze spreken er geen Engels, Duits of Tsjechisch, en van schaatsen krijgen ze het aan hun rug.

Ze hebben een vliegveld, maar vreemd genoeg is de slimste manier om te komen het vliegtuig naar Wenen en dan met de bus naar Bratislava. Mooie rit. Prachtige dorpjes, oude kastelen op schitterende heuvels… en dan ga je de grens over.

Op een “nog ok heuvel” ligt een “gaat wel” plaats met als hoogste punt een kasteel.

Als je dichterbij komt verdwijnt dat alles achter gedateerde Oostblok flats, waar voetgangers iedere afstand drie keer afleggen omdat ze constant om fout geparkeerde auto’s moeten heen draaien, terwijl echte reizigers in verouderde trolleybussen merk “Skoda-van-voor de VW overname” worden voortgesleurd.

Door de stad loopt de Donau die, vooralsnog vruchteloos, deze uitwas van menselijk vestigen probeert weg te spoelen.

Ik snap Slowakije ook niet. Vrij Brabant onder Prins Carnaval, Vrij Limburg onder Prins Peroxide en Friesland boppe onder Prins Sven kan ik me voorstellen. Zelfs de Vlaamse Republiek onder Guus Flater is voor mij nog een tamelijk serieuze optie.

Maar Slowakije? Het klinkt als vrij Drenthe met Daniël Lohues als nationale held, ok, in hun geval Adriana Sklenaříková. Los van het Slowaaks, waardoor niemand met ze wil praten, is er geen rechtvaardiging voor deze staat.

Ondertussen brengt de bus je naar Autobusova Stanica. Het bus station. Aan de achterkant staan

de bussen. Dat is de makkelijkste manier om de voorkant en de achterkant van elkaar te onderscheiden. Voor mensen met veel oog voor detail, de achterkant is ook marginaal lelijker, en aan de voorkant staat een werk.

Dat zie je trouwens vaker. In geval van twijfel wordt aan de voorkant een kunstwerk gezet. Nu was er geen kunstenaar beschikbaar, dus is er alleen een werk.

Of ik zou tekort moeten schieten in het mij verplaatsen in de Slowaakse geest, mogelijk is dit werk het definitieve summum van de Slowaakse artistieke school. De tegenhanger van de Praagse lente, de Bratislaafse “Winter is coming”.

En als je dan uitstapt…. Heb je honger.

Voor het station (heb je opgelet: marginaal minder depressief, met werk) staan wat troosteloze kiosken op een rijtje. Haveloze uitgiftepunten van zaken die in fatsoenlijke samenlevingen al lang zijn opgeslokt door supermarkten.

Een er van is een kebabtent. Een hoog geblondeerde Slowaakse kijkt me door een luikje aan.

“*Kebab Placke*” vraag ik. Naast de vrouw staat een miezerige kiprol te draaien. De temperatuur lijkt alleen ingesteld voor het creëren van de perfecte leefomgeving van Salmonella.

Ze doet een greep achter zich een trekt een plastic zak met Durum vellen en een plastic bak met sla naar zich toe. De bak is schoon en de sla, zeker afgezet tegen de omgeving, fris.

Ui? Chilisaus?

Het antwoord is twee keer ja. Niet dat ik nu zo voor Chilisaus op de kebab ga, maar het is een ja/nee keuze. Nee is de keuze “geen saus”

Vervolgens wordt ergens vlees tevoorschijn gehaald. Het is kip, en is twee keer door de shredder gegaan. De kou is er af, maar verder is het ver onder de door Salmonella geprefereerde instelling.

Het kippenhaksel wordt met grote zorgvuldigheid over de theoretisch opgewarmde durum uitgespreid. Ook de groente en saus worden met vakmanschap aangebracht.

De hoeveelheden zijn, afgezet tegen de deeg laag meer dan ok.

Samenvattend zijn de groenvariatie, de kip en de saus onder de maat. De prijs, de verdeling en de hoeveelheid zijn goed. In combinatie met de manier van bereiden, het mooiste wat ik hier tot nu toe heb gezien, kom ik tot twee sterren.

Wie de zijuitgang neemt kan ook bij Döner nr 1 terecht. Althans, nadat de vogeltjes zijn vertrokken en de bellen zijn gestopt (Voor hen die niet naar tekenfilms kijken: nadat de effecten van het met de kop tegen de muur lopen zijn afgenomen). Er is namelijk geen zij uitgang. Maar er zijn wel meer troosteloze kiosken. En meer kebab.

En toch wordt het er niet mooier op.

SLOWAKIJE, 11 MAART, VERVOLG

Het is woensdagmiddag, aansluiten bij de IEA excursie is geen optie meer, en dus is het tijd voor een grote wandeling.

Volgens het personeel ligt het hotel een half uur van het centrum. Het is mooi weer, dus dat kunnen we hebben.

Het eerste stuk van de wandeling overtuigt me er andermaal van dat Bratislava een lelijke stad is, waar het communistische stempel nog zwaar op drukt. Fantasieloze flats, al hebben de meeste nu wel een verfje gehad.

Daartussen rijden de trolleybussen van Skoda, ook allemaal nog van voor de revolutie. De Slowaken zijn zich wel bewust van de lelijkheid. Als er ergens iets neergezet moet worden wordt er duidelijk over nagedacht, dus op een aantal plekken is het toch genieten van de architectuur.

Het echte centrum is voor een belangrijk deel autovrij gemaakt en ook opgeknapt. In vergelijking met de vorige keer een vooruitgang.

Het centrum ken ik wel zo'n beetje, al ben ik er nu met een missie: er moet een foto van Knorf[1] komen. Nu heeft Bratislava een aantal aardige beelden. Een ervan is een man die uit een put kijkt. Hij staat symbool voor de vrijheid: vanuit de put kijkt hij naar mooie vrouwen, die niet langer in communistische kleding lopen. Het is gewoonte om hem in de neus te knijpen of over zijn helm te aaien.

Een Amerikaanse rondleidster staat dit uitermate serieus te vertellen aan een groep brave studenten, als ik me er tussen werp en knorf oog in oog met het beeld zet en hem fotografeer. Niemand durf er iets van te zeggen, als is het, als ik naar de gezichten kijk, voor velen het eerste humor moment van deze rondleiding.

Hoewel het een eind lopen is kom ik uiteindelijk toch bij de burcht aan de andere kant van het centrum uit. Ook daar heb ik weinig mee, al is het zicht op de Donau mooi. Nieuw is dat ze

[1] Zie ook: http://www.knorf.nl/

opgravingen aan het doen zijn in het oerlelijke grasveld voor de burcht. Zo te zien willen ze er een permanente tentoonstelling van maken, en dat zou het geheel enorm ten goede komen.

Bij de wandeling naar beneden scoor ik een bagel met een dubbele espresso. Het zal de enige goede koffie hier zijn.

BRATISLAVA - WELLINGTON, 12 EN 13 MAART.

Hierna is het twee dagen vergaderen, met na de 2e dag de reis naar het vliegveld in Wenen. Onze gastvrouw van het Slowaaks Energie Agentschap regelt een taxi. Het kost een derde van de heenreis. Daar staat tegenover dat de buschauffeur onze retourtickets weigert (ik reis inmiddels met een Finse en Zweedse collega), de retour is voor “de andere bus”. We nemen ons verlies.

Op het vliegveld nemen Maria en ik afscheid van onze Finse collega, hij gaat terug naar Suomi, wij naar Nieuw Zeeland. Daar hebben we anderhalve dag extra, maar de geleerden zijn het er over eens dat terugvliegen, omdraaien en weer weg ook niets is.

De eerste etappe gaat naar Dubai. Daar scheiden zich onze wegen, tot onze verbazing.

Maria gaat over Sydney, ik over Melbourne.

Maar eerst is het tijd om naar de Businessclass lounge te gaan…. denk ik. Emirates Airlines in Dubai hebben geen lounge. Ze hebben een etage. Of liever nog, ze hebben er twee: een voor de First Class, en één voor de Businessclass. Die lopen over de volle lengte van de hal, met overal zitjes, voedsel en drankuitgiftepunten, computerruimtes en douches. Ik kan er zomaar aan wennen.

De tijd is snel om door het werk van de komende week voor te bereiden. Twee dagen een vergadering leiden, twee lezingen, het is vrij veel. Daarnaast is er voor werk en privé het nodige te schrijven.

Vanuit Dubai is er eerst een tussenstop in Singapore. Anderhalf uur voor tanken en schoonmaak. Het is er met 29ºC en een hoge luchtvochtigheid bloedheet. Een airco als in Dubai ontbreekt hier. En ik blijk mijn boardingpass kwijt.

Een mooi moment om ook hier de Business lounge in te stappen. Je went aan reizen. Vroeger was ik straal in paniek geraakt, nu kom ik niet verder dan "*Oeps, ticket nog in de stoelzak*". Je laat je paspoort zien, en onmiddellijk heb je een nieuwe en een uitnodiging om de bar te plunderen.

Nu voel je je in de businessclass al een beetje als de gans die wordt gehouden voor zijn Foie Gras. Dus in de lounge beperk ik me tot het aanvullen van de noodzakelijke

hoeveelheid vocht: vruchtensap en dubbele espresso's en schaaltjes noten en garnalen.

Ook krijg ik het vrolijke bericht dat Esther is geslaagd voor haar masters. De business lounge is een rot eind lopen, dus ik heb weinig tijd. Verder kom ik tot de slotsom dat Changi (Singapore Airport) mostly boaring is. Dus met de trui onder de arm wacht ik tot ik weer terug kan naar de luxe van de Emirates. Tijd voor de 3e etappe, nu naar Melbourne.

Ook nu is het vooral een kwestie van slapen, films kijken en werken. Melbourne zien we overdag. Vliegvelden zijn vaak weinig opwindend, Melbourne is ronduit saai.

Na een tijdje hangen worden we in een vliegtuig van Quantas geschoven. De businessclass hier is marginaal minder dan de economy class van de Emiraten.

Het is aardig dat de eerste bekenden elkaar nu al tegen beginnen te komen. Het is helder weer en we hebben daardoor goed zicht op de grillige structuur van nieuw Zeeland.

Er worden nog al wat bochten genomen om aan de grond te komen en er is de nodige turbulentie. De runway eindigt in zee, en het geheel ligt tussen heuvels. Opstijgen en landen is daardoor zo complex, dat piloten een extra training en aantekening moeten hebben voor ze op Wellington mogen vliegen.

WELLINGTON, 15 MAART

Eenmaal aan de grond is het eerst tijd voor de foto "Knorf in Nieuw Zeeland", daarna verdelen we ons over verschillende auto's richting Sea Rotmann. Ik ga met Jan Bleijl mee die bedacht heeft om een camper te huren in plaats van in een hotel te gaan. Zo kan hij tussen de bedrijven door iets meer van het eiland zien.

Het huis van Sea ligt prachtig aan zee, aan de voet van een heuvel. Volgens Nieuw Zeelandse maatstaven is het prime-estate. Hier zou het in de advertenties staan als “huis voor een handige doe-het-zelver”, als is het wel gezellig.

Ze heeft een vriend (Martin) uit Graz op bezoek. Later blijkt deze nooit meer weg gegaan te zijn.

Na het bezoek check ik in bij het vrij luxe Rydges hotel en heb de kans iets van de omgeving te zien. Het station zit om de hoek. Voor de deur staat een mooi beeld van Gandhi (een model dat je trouwens vaker ziet, maar wie controleert dat in Nieuw Zeeland).

Er wordt reclame gemaakt voor een van de dingen waar men zich hier echt over kan opwinden: cricket. Een sport waar je, als je het speelt, onmiddellijk in de top vijf van de wereld staat. Nog populairder is trouwens rugby waar the “blacks” met hun hakka tot de absolute wereld top horen.

De andere kant uit loop ik langs “the beehive”, het regerings= gebouw van het land. Verder is het vooral wennen aan het linkse verkeer, dat hier veel drukker is dan verwacht.

En een rondje kan niet compleet zijn zonder een blik bij the waterfront. Er staan een groot aantal campers, en wat lagere en oudere gebouwen die afsteken bij de hoogbouw van de straten om mijn hotel.

Er is een wel heel opmerkelijke beeldengroep van zee-egelskeletten. Daarna heb ik het wel gezien. Het was mooi voor een eerste dag.

BURNHEM WHARF, 16 MAART

Het ontbijt in het hotel is niet te betalen, dus ik kijk eens verder. Twee straten verderop zit “*Drexels, Ontbijt zonder haast*”. Ze garanderen je dat je ontbijt niet binnen 5 minuten voor je staat. Het broodje is, evenals de koffie, prima en je zit inderdaad even te wachten terwijl alles wordt klaargemaakt.

Het is weekend, dus mag ik mezelf amuseren. Daar hoef ik vandaag niet veel aan te doen, Sea heeft geregeld dat ik kan duiken met Pete, die net zo fanatiek is als ik.

Hij heeft gekozen voor Burnhem Wharf. Het is een oude, lange aanlegsteiger van Shell. Daar onder krioelt het van het leven, met kreeften, krabben en soorten sponzen en zeesterren die ik helemaal niet ken. Dat geldt trouwens ook voor de bruinwieren soorten.

Na afloop wordt ik meegenomen naar een typisch duikers hangout: een bakkers annex broodjes en soep zaak met de naam Chocolate Fish.

Tegen die tijd is het dik in de middag en wordt het tijd om het avondeten voor te bereiden. Dat betekend inkopen doen met Sea in een supermarkt.

Supermarketen worden als toeristisch verschijnsel zwaar overschat. De megalomane supermarchés in Frankrijk, de pijnlijk keurige 24/7 winkels in de VS, de supermarkten in Engeland waar het linksom vaak strikt is doorgevoerd, ze zijn allemaal ander.

Zo ook hier: merken en producten waar ik nooit van heb gehoord, zoals de hand rolled “best ugly bagel”.

Na afloop rijdt ze me nog langs het werkterrein van een lokale kunstenaar, die van allerlei meuk fantasiebeesten maakt.

Hoewel, haar eigen huis heeft ook iets van een kunstwerk. Het bad staat in de tuin, met de mededeling dat Kiwi's though zijn en dat het bad een deel van het jaar goed bruikbaar is. Iets vergelijkbaars geldt voor haar tuin. Die is best diep, maar met een hoek van 45° is het toch niet heel praktisch.

Verder is het in zijn geheel van hout en "ventileert voldoende". Er staat allerlei kunst. Ze heeft een tijd een relatie met een van de Art mensen van LOTR gehad, en er zijn wat beelden achter gebleven. Verder is de inktvis een centraal thema.

Tegenover haar huis is het strand. Met wat moeite zou je het Zuider Eiland moeten kunnen zien, in ieder geval zie je constant vliegtuigen die landen op de enge runway van het vliegveld.

In de avond verzamelen onze DSM vrienden zich in het huis voor een "*Dinner with friends*", ook op het zuidelijk halfrond doet de BBQ het prima.

IEA DSM WORKSHOP, 17 MAART

De werkweek begint met een DSM symposium in een gebouw aan de haven. Het is een oud, maar historisch houten gebouw. Met heeft me gevraagd om aan "story telling" te doen. Dus heb ik een reeks vakantiefoto's van ma en Wim verzameld. Met dit authentiek materiaal heb ik het een en ander in elkaar geflanst over verduurzaming. Het leidt tot een aantal vragen en discussie, dus het was goed genoeg.

Het is wel een lange dag, dus 's avond eet ik nog wat met collega's in het hotel, voor ik nog even met Nelleke skype en de werkverslagen schrijft. Voor dit verslag is er verder weinig te melden.

IEA DSM EXCO, 18 MAART

De dag start met een ontbijt bij McD. In tegenstelling tot Drexels js het very fast food, maar ook smakelijk en de koffie is zomaar prima. Vandaag is de eerste dag van de DSM EXCO vergadering. Deze keer in het gebouw van het energie bedrijf met een hyper moderne inrichting en erg duurzaam. Daar zijn ze trots op, dus tussen de middag wordt er serieus rond geleid.

’s Avonds worden we uitgenodigd voor het traditionele DSM diner. Nieuw Zeeland heeft geen cent, maar toch slagen ze er in “voor weinig” een leuk uitje te bieden.

We worden vervoerd naar “Zeelandia”, een park waar met probeert de oorspronkelijke flora en fauna van het eiland te herstellen.

Als voorbeeld lopen er een paar pukeko’s rond, en er schijnen ook kiwi’s te zitten.

Bij de tour door het park kunnen we met een bootje heen, en lopend terug, of alles wandelend doen.

De uitleg is veel te leuk, dus slaan we de boot over. Op een heuvel van het park staat een enorme boom. Die moet ook nog plat legt Paul, onze gastheer, uit: het is een exoot. Drie jaar later wordt hij er directeur. Ik geef de boom daarmee weinig kans.

De varens en alle zaadplanten die ik niet ken zijn weer een mooie ervaring voor een bioloog, dus na een stevig bord spaghetti gaan we tevreden terug naar het hotel.

PARI WHERO, 19 MAART

Vandaag wordt Nelleke 60. Jammer dat ik er niet bij kan zijn, maar de kinderen ontvoeren haar naar de Japanner in het dorp, dus het komt goed, en het skypen gaat weer best. Vandaag maken we een einde aan de Exco vergadering. Met een paar uur over ga ik opnieuw duiken in de Pacific Ocean, nu bij Pari-whero of Red Rocks.
Het is een natuurreservaat waar ook veel gewandeld wordt. Aan de voet van de rotsen zitten de nodige zeeleeuwen. Die zien we bij het te water gaan, maar daarna zijn ze snel weg. De duik op zich is een wereldduik, met heel veel onbekende soorten. Het is koud water duiken, maar zeer de moeite.

WELLINGTON, 20 MAART

Vandaag is een tussen dag, en ik zou kunnen werken, maar neem gewoon vrij om Wellington te verkennen. En om wol voor Nelleke te scoren. Dit heb ik opgezocht op internet, en lijkt goed aan te lopen. Maar eerst kijk ik bij de regeringsgebouwen "om de hoek". In alles merk je dat NZ een oude Britse kolonie is. De laagbouw doet denken aan Australië en de VS, hun overheidsgebouwen hebben, met uitzondering van de Beehive, het statige en ietwat protserige uiterlijk van vergelijkbare gebouwen in de 19e eeuw in Londen. Maar met veel groen er om heen en veel kunst. De beelden van "de mannen" zijn even lelijk als overal ter wereld, maar er is ook heel veel mooie, moderne kunst.

Belangrijk daarbij is de invloed van de Maori's.

Wat dat betreft herhaalt de geschiedenis zich. De Maori's zijn de "first nation" van het gebied, die zich in de 13e eeuw op de eilanden vestigden en het land Aotearoa noemde. In

hun geschiedenis wordt verteld dat het onbewoonde eilanden waren, maar er zijn de nodige aanwijzingen dat dit pas het geval was nadat ze de oorspronkelijke bevolking hadden uitgemoord. De blanken die in de 17e en 18e eeuw kwamen probeerde iets vergelijkbaars, maar de Maori's hebben het overleefd en zijn nu weer een gezond deel van de bevolking. Ze zijn vaak herkenbaar, naast een gedrongen Aziatisch uiterlijk, aan de vele tattoos.

De vormen in de tattoos zie je terug in beelden, beschilderingen etc.

Na mijn rondje officiële gebouwen loop ik naar het eerste wol adres. Het blijkt makkelijk te vinden en ligt even voorbij het stadion van de stad (cricket of rugby zie ik er niet aan af).

Wol kopen is altijd leuk. Allereerst is er de reactie "*dat is een niet vrouw, and he doesn't look gay*", daarna dien je je aanwezigheid helder te onderbouwen. In mijn geval is dat nooit heel lastig, ik verwijs naar ravelry en dat ik voor mij vrouw wol nodig heb. Bijna zonder uitzondering wordt je daarna goed geholpen. Bij "Nancy's" krijg ik zelfs een stadskaart mee met verwijzing naar alle andere "kraft" zaken. Bij het "doelloos rondlopen voor gevorderden" maakt het weinig uit wat je drijft, dus het aflopen van wolwinkels is net zo efficiënt als iedere andere keuze om een stad te bekijken. De uiteenlopende bouw en de vele, al dan niet bewuste, graffiti valt in ieder geval in het oog.

The Amsterdam Coffeeshop is ongetwijfeld lollig bedoeld, maar daar heb ik dan weer minder mee. Knit World daaraan tegen is weer een behoorlijke wolzaak[2].

Wel leidt wandelen tot honger en dorst. En een ding moet ik de Nieuw Zeelanders nageven, ze hebben eerbied voor koffie. Een zaak met de titel "Espressoholic" maakt me niet allen blij, maar ik krijg er ook een dubbele espresso van buitengewone kwaliteit.

Daarna vind ik nog twee breiwinkels en dan is het verder wel mooi, ik heb mijn cadeautje gevonden. In de laatste winkel ziet men mijn kaart met "crafts" winkels en ontsteekt in groot enthousiasme. Het blijkt dat de eigenaar de kaart heeft getekend en vergeten was dat anderen hem ook gebruiken. Van enige concurrentie blijkt hier in ieder geval niets.

Uiteindelijk kom ik rond de middag uit bij Te Papa Tongerewa (Maori voor Museum of New Zealand"). Simpel: als je in Wellington ben ga naar Te Papa, het is nog gratis ook en hoort tot de top op het gebied van cultureel-antropologische musea. Het besteedt zowel aandacht aan de Europese afkomst als aan de Maori en heeft een afdeling Natuur. En dan zit het ook nog eens in een van de mooiste gebouwen van de stad, pal langs de haven. Het nodigt dan ook uit om een stuk langs de kust te lopen voor ik terug ga naar het hotel.

Deze reis ben ik niet heel succesvol in natuurfotografie, maar langs het strand wordt een leuke aalscholver vastgelegd.

NERI CONFERENCE, 21 MAART

Vandaag is het weer een werkdag, de 84e verjaardag van Jos is hier geen nationale feestdag (het blijkt later haar laatste te zijn), we moeten gewoon aan de bak.

Rob Kool

Rob Kool, born 1953 in Utrecht, the Netherlands, graduated as biologist at the Utrecht University and did a post graduate study at the Business School Dordrecht. He taught biology for 12 years before joining the energy efficiency. The NGO Sven 1989 is now integrated in the Dutch Ministry of Economic Affairs under the name "NL Agency".

Rob heads the international department that deals with bi- and multilateral collaboration on energy efficiency, renewable energy, security of supply and EU energy policy implementation. The last two decades he has worked on different energy topics like municipal energy policy, the built environment, district heating and programme development & evaluation.

Rob is board member of the NGO ECEEE, chair of the IEA implementing agreement on DSM and Chair of the IEA Experts' Group on R&D priority setting and evaluation. He's also member and former president of the European Association of Energy Agencies.

[2] Knit World Shop, 210b Left Bank, Cuba Mall Wellington 6011 Telephone: 04 385 1918. Something Crafty, Main Street Upper Hutt 518 & Nancy's Embroidery, 261 Thorndon Quay

Nu is er een nationale energy efficiency / bouwconferentie van NERI (National Energy Research Institute). Als keynote speaker sta ik tamelijk ronkend in de brochure[3], maar mijn verhaal over energy efficiency in Europa (EU policy on Energy Efficiency: *Directives, Obligations and Implementation)* is net zo vreemd voor hen als de getatoeëerde Maori die de haka doet voor mij. Europa loopt zover voorop, en stapelt verduurzamingsthema's zo op de energie onderwerpen dat ze het waarderen, maar verder gaat het hen boven de pet.
De avond brengen we weer door bij Sea, waar een aantal hoogleraren zich stort op de apparatuur van Sea en de BBQ, zodat ik alleen maar hoef te eten. En nog een keer genieten van de originele LOTR kunst.
Op hun beurt mogen de aanwezigen genieten van de octopussen shawl die Nelleke voor Sea heeft gebreid en waar de laatste heel erg trots op is (en ik op Nelleke).
Wat rest is het genieten van het uitzicht. De heuvels, de zee, ik snap zomaar dat ma en Wim iets hebben met dit land.

WELLINGTON STADSWANDELING, 22 MAART

Vandaag is alweer de laatste dag, maar de vlucht is pas aan het eind van de dag, dus er kan nog een tweede verkenningstocht worden houden. Na weer een ontbijt bij McD staat niets die stevige wandeling in de weg. In de parken is het nog een keer genieten van de bomen die in bloei staan, en die ik verder helemaal niet ken.

In een parkeergarage die in het weekend niet in gebruik is, is een weekmarkt. Volgens de aankondigingen is er allerlei creatief spul, maar uiteindelijk is er niets bijzonders te zien. Wat verder de stad in is een café met uitstekende koffie bij Fidel's in Cuba street. Op dat punt van de koffie: ik vraag om een dubbele espresso, als zo vaak. Hier vraagt men of ik het echt wil, want die is wel erg sterk.

Ik leg uit dat ik een ervaren koffiedrinker ben, die je niet gek maakt. Hoofdschuddend gaan ze aan de slag. Bij de echte vakantie verhalen beschrijf ik uitgebreid het verdriet van de koffiedrinker, die het meest walgelijke slootwater krijgt voorgezet.

[3] En met een hele oude foto 😊

Vandaag vind ik echter mijn Waterloo op koffie gebied. In no time krijg ik een keurig glas water en een heel klein kopje koffie. In feite een ristretto, als het on de hoeveelheid gaat. Maar met de intensiteit van een dubbele espresso, die ze op mijn verzoek dan nog eens verdubbeld hebben. Een slok moet je dan ook zo ongeveer met een schaar afknippen. Een fantastische ervaring, maar niet van het niveau “doe er gelijk nog maar één”.

In de stad zijn op veel plaatsten manshoge eieren neergezet, die ieder op een eigen manier zijn opgeschilderd. Ik probeer er zo veel mogelijk te fotograferen.

Daarbij zie je een aardig stuk van de stad, met het in de Angelsaksische wereld onvermijdelijke beeld van Queen Victoria.

De laatste verrassing komt vlak bij de plaats waar we de eerste dag hebben vergaderd. In een vergelijkbare hal wordt het Nationaal Nieuw Zeelands Barista Kampioenschap "Caffeïnation" gehouden. Om toegang te krijgen moet je een pak koffie accepteren. In de hal is het te druk om naar de echte wedstrijd te kijken, en ondanks dat ik geen wannabee ben als het om koffie gaat, zou ik toch niets van de regels snappen.

Er zijn echter ook allerlei stands van bonen handelaren, branderijen en koffie apparaten. Vooral de pers is hier erg populair. Iedereen geeft sampels. Als ik weer naar buiten kom ben ik er van overtuigd dat onze tegenvoeters een volk zijn met een hoge beschaving 😊

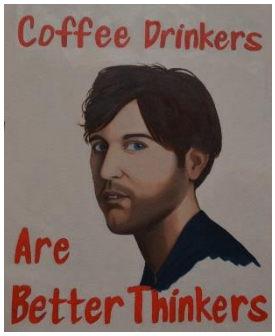

Tot slot neem ik nog een kijkje in het Museum van Wellington *"City and Sea"*. Boten zijn niet helemaal mijn ding, maar er staan aardige dingen en het is weer gratis, dus waarom niet.

Terug in de haven zie ik dat Bob Barker, een van de schepen van Sea Shepherd. Deel van hun financiering komt uit de merchandise. Het feit dat ik wel een T-shirt wil, maar alleen een longsleeve leidt tot het omkeren van een aanzienlijk deel van de voorraad dozen, maar uiteindelijk loop ik weg met een shirt. Ze zijn misschien goed in het dwarsbomen van

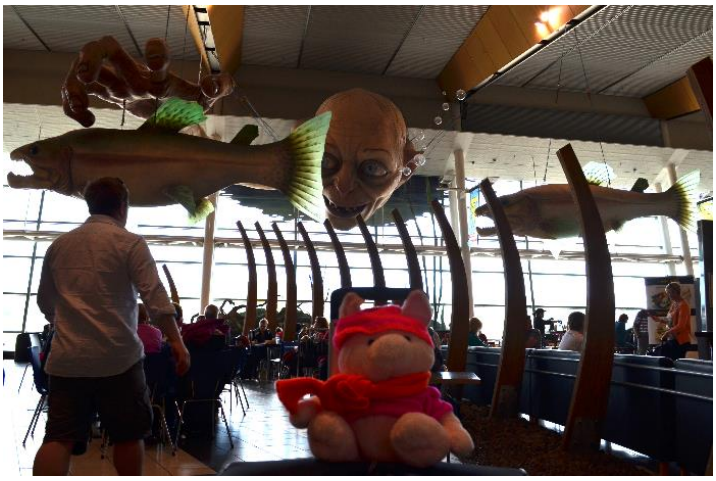

Japanners, reken kunnen ze niet. Ze geven me zoveel terug, dat ik met winst en een T shirt kan vertrekken. Als goede Nederlander mag je zo'n kans niet laten lopen, maar ja, goed doel, dus ik vraag ze nog eens op hun gemak te rekenen. Ik vertrek nu niet als klant, maar als vriend 😊

Dan is het tijd voor de taxirit naar het vliegveld. Waar ik met Korf de definitieve Nieuw Zeeland shoot doe. Dit land kan nu ook nadrukkelijk op de site www.knorf.nl.

WELLINGTON – SYDNEY – AMSTERDAM, 22 & 23 MAART

Het enige wat nu nog rest is heel lang in vliegtuigen zitten. Eerst naar Sydney, waar een onweer ons een tijd in het vliegtuig houdt, omdat ze bang zijn voor blikseminslag. Daarna constateer ik opnieuw dat het vliegveld van Sydney weinig te bieden heeft, of het zou de bar van Matt Biondi moeten zijn, een van de grootste olympische zwemkampioenen ooit.

Daarna gaan we verder naar een van de meest luxe vliegvelden ever: dat van Dubai. Deze heeft geen businessclass lounge, maar een hele etage. Met meerdere keukens, douches een zeer luxe zitjes. Helaas is de overstaptijd te kort om nog even naar Arnold te zwaaien.

Vandaar is het door naar Schiphol. Verslagen en de aanzet voor dit verhaal zijn dan uiteraard al af, en de foto's uitgezocht.

BRUSSEL, 9 EN 10 APRIL

Tegenwoordig ben ik vrijwillig bestuurslid van Eceee. Dat betekent op eigen kosten naar Brussel en idem daar overnachten. Nu moet ik ook een babbel maken met mijn Belgische collega, dus het treinkaartje gaat naar de baas, maar het hotel is voor eigen rekening. Normaal biedt Hotel Albert in Schaarsbeek, dicht bij de botanische tuinen, wel een uitkomst. Voor zo'n €52 heb je een kamer. Deze keer verwijzen ze me door naar de dependance,

Hotel Albergo in St Joost ten Noode. Het is een absolute dump, zonder eigen douche toilet en geen licht op de gang, wat ook niet helpt als je 's nachts een WC zoekt. Het ligt op de grens van de rosse buurt tegen station Noord, echt in het centrum van Schaarsbeek en niet, als Hotel Albert aan de goede kant. De ligging bij Station Noord is wel handig, want met de metro zit je zo in het centrum.

Daar moet ik de eerste dag ook zijn voor een vergadering met andere organisaties, die zich inzetten voor energie efficiency. De vergadering is in een EU gebouw, met zijn ovale tafels en (nu verlaten) tolken ruimten. Van Nelleke heb ik een speelgoedschaapje meegekregen dat overal, net als Knorf, gefotografeerd moet worden. Wel, in een EU vergaderzaal telt wat mij betreft. Het is geen lange vergadering, dus ik kan nog even naar EZ van Brussel, of, in dit land met 5 regeringen: het federale EZ.

’s Avonds eten we in het vaste restaurant, dat ik weiger te onthouden omdat het een waardeloze tent is. De medebestuursleden vinden het helaas geweldig, dus we eindigen er iedere keer weer.

De volgende dag is het tijd om te vergaderen in het gebouw van Eurima aan de Louizalaan in de stad. Goede locatie altijd leuk. Maar als ik vervolgens doorreis naar Station Zuid/Midi moet ik constateren dat deze reis eigenlijk niets heeft om hier, of ergens anders, te melden.

PARIJS, 22-25 APRIL

De EGRD vergadert in Parijs. Het onderwerp is “*Modelling and Analyses in R&D Priority-Setting and Innovation*”. Ik mag het voorzitten, maar eigenlijk is dit niet mijn onderwerp. Computermodellen gaan me boven de pet als experts elkaar te lijf gaan. Al is de algehele lijn (en het uiteindelijke rapport) goed te volgen. Het inhoudelijke verhaal laat ik dan ook met genoegen aan een collega over.

De trip is ook niet heel spectaculair. Omdat het druk is op het werk pak ik de TGV van even na zessen, zodat ik pas rond een uur of tien hotel l’Europe binnenstap en direct in slaap donder.

De wandeling naar de Ambassade[4] is kort, en ik ben al vroeg wakker. Dat biedt de mogelijkheid een keer op mijn gemak over de markt van de Boulevard de Grenelle te lopen en foto's te maken. De markt is er een paar keer per week en biedt groente, fruit, kaas en eieren, veel vis en schoenen en "koopjes". Met mooi weer is het leuk om een keer te bekijken en de plek, zo onder de stalen metrobrug heeft altijd wel wat.

Het weer is goed, en dat geeft me beide dagen de kans om tussen de vergadering en het eten een ommetje te maken. Daarbij kies ik deze keer voor de standaard wandelingen. De eerste is over de Champs du Mars en onder de Eifeltoren door.

Daarbij probeer ik een hele fotoserie te maken zonder dat de Eifeltoren nadrukkelijk in beeld komt. Als je dat doet blijkt er heel veel te zien te zijn in het park. Allerlei kunst en monumenten, maar ook een Nep grot aan de voet van de Eifeltoren. Met wat foto's van toeristenrijen en bewakers vind ik de serie "*C'est ne pas Tour Eiffel*" best lollig geworden.

Îles aux Cygnes, het zwaneneiland, is de andere standaard wandeling. Je komt via de brug bij Bir Hakeim op het eiland in de rivier en loopt dan door tot de andere kant van het eiland bij het vrijheidsbeeld. Er wordt hier veel gewandeld en getrimd, maar toeristen zie je er nauwelijks.

[4] Het IEA is gevestigd in de Ambassade van Australië, met zicht op de Seine.

BRUSSEL, 10 JUNI

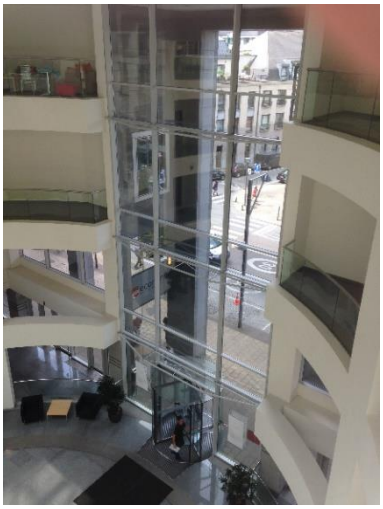

Het is het buitenland, en moet dus als zodanig worden genoemd. In april had ik een babbel gemaakt bij mijn collega's van EZ in Brussel. In tegenstelling tot Nederland doen ze hun best nationaal uit te dragen wat ze internationaal op pikken.

Vandaag gebeurd dat met een Nationale DSM dag, waar men uitlegt en bediscussieert wat er op het gebied van efficiency in het land meegenomen kan worden. Aan mij de eer een dagdeel samen te vatten. Op zich is dat hard werken, want je moet alles horen en noteren, maar wel leuk om te doen. Ze beginnen pas om tien uur, dus ik kan heen en terug op een dag. Los van dat ik het gebouw bij Rogier nu eens zie, wat een verademing is na het sfeerloze gebouw aan de Koning Albert II Laan, is er weinig te melden over een dag waarop je heen en weer reist.

EKEREN, BELGIË, 23 AUGUSTUS

Sommige dagen zullen je altijd bijblijven. Familie en Nederlandse Onderwatersport Bond hebben me gevraagd om te spreken op de uitvaart van mijn veel te jong overleden duikmaat Bart Veldhuis. Het crematorium puilt uit en iedereen zit stuk als we bij het draaien van het nummer "Barcelona", een verwijzing naar waar hij overleed, definitief afscheid nemen.

Het leven is vreemd. Ik had al afgesproken om samen met Ton v Cuylenborg deel te nemen aan de actie "Duiken tegen kanker", georganiseerd door een paar Vlamingen. Dus waarom niet. Ekeren ligt vlak bij Antwerpen, dus het is een rit van niets.

Na betaling van sponsorgeld kunnen we te water in een plas die is gegraven om een plaats te hebben voor de fundering van de treinen in het havengebied en als koelwaterplas voor de stoomtreinen. De plas loopt tot 7-8 meter af en gaat dan met een rechte wand naar beneden naar 15 m. De wand is opgebouwd uit stevige zeeklei, met daarin veel fossiele schelpen. Linksom, vanaf de instap, is op 6 meter een kunstwerk neer gezet. Daar achter staan er nog wat. De plas wordt ook wel Domein Muisbroek genoemd.

Als we er uit komen en een blauw polsbandje hebben gedaan om te tonen dat we er bij waren valt op dat de band die optreedt bij dit benefiet evenement alleen nummers van “the Scene” speelt. Voor Thé Lau van de Scene heeft het niet geholpen, hij overlijdt op 23 juni 2015 aan de gevolgen van kanker.

BRUSSEL, BELGIË, 1 & 2 OKTOBER.

Soms weet het OV je toch nog te verrassen/verbijsteren. Op 1 en 2 oktober staat Brussel in de agenda. Het enige dat me hiervan is bijgebleven zijn de foto’s en het volgende verhaal.

30 september. Ik heb wat tijd over op Utrecht centraal en stap met mijn mobility mix kaart naar de informatie balie met de volgende vraag: *“Ik wil morgen naar België, en het Nederlandse traject op deze kaart doen. De rest is privé, dus dat betaal ik zelf.”*

Antwoord: “*Geen enkel probleem, u toont de kaart aan de balie en die verkopen u het kaartje voor de hele route”*.

1 oktober ’s ochtends om 7:30. Ik vraag om het product aan de servicebalie in Den Haag. Antwoord: “*Kan niet*”. Ik herhaal het advies van Utrecht. Ze blond gespoten baliemedewerkster lacht me in me gezicht uit. “*Meneer, dat is belachelijk, dat kan nooit*”.

Als ik me beklaag kan ik alleen nog maar meer hoon over me heen krijgen. Luid mopperend vertrek ik.

’s Middags wandelen langs Den Haag CS, naar Den Haag HS Ik vraag daar een conducteur wat de waarheid is. Het Utrechtse advies wordt herhaald. In het servicecentrum zie ik dezelfde dame weer, ik besluit in Den Haag HS een kaartje te kopen.

Daar is men duidelijk: “*inchecken en kaartje kopen Grens - Brussel, in Roosendaal uitchecken*.” Een waardeloze oplossing, maar ik wordt goed geholpen en het wordt goed uitgelegd.

Perron 1 Den Haag CS, 14:35. Het is een lange trein. Ik check in en ga naar het personeel met de vraag waar in Roosendaal de uitcheck paaltjes staan. Reactie van de twee conducteurs: *“Dit is belachelijk, u moet helemaal niet inchecken, aan die onzin beginnen we niet”.* Onder toezicht check ik uit.

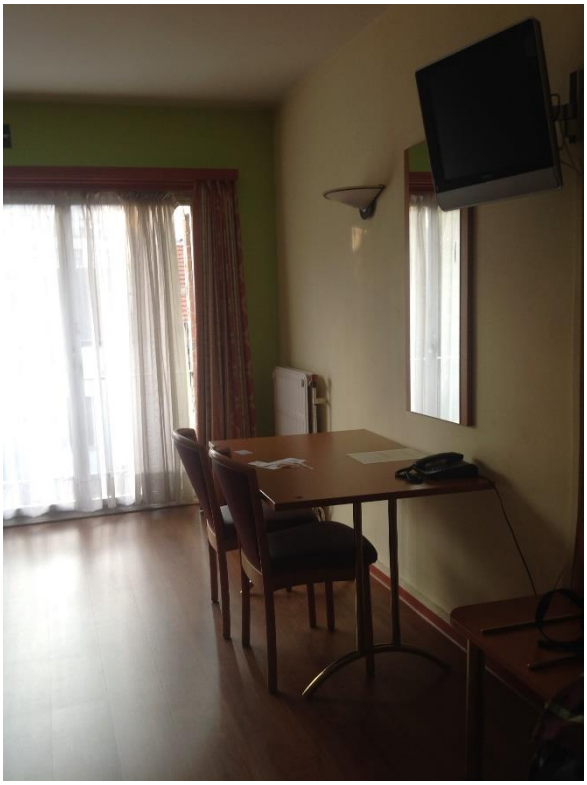

Even buiten Roozendaal: controle. *“Meneer, u heeft niet betaald*.” Ik vraag de collega’s er bij te halen.

Dat gebeurd, en mijn verhaal wordt bevestigd. De man die mij controleert is coulant. Hij verkoopt me een kaartje Den Haag – Roozendaal zonder boete. Wel moet ik nog een keer het opstap tarief betalen.

Een van de twee collega’s biedt wel haar verontschuldiging aan, dat dan weer wel.

Ik vind de NS ongelooflijk!

Op de terugweg heb ik bijgeleerd. Met een groep studenten zit ik dicht bij de deur van het voorste treinstel. Met zijn allen stormen we naar de poortjes:

- Uitchecken (MAAR IK WAS NIET INGECHECKT???)
- Door het poortje.
- 180% draaien, inchecken (en zonder de drie minuten te hoeven wachten)
- Sprintje terug.
- Als ik terug kom word ik onmiddellijk gecontroleerd door een morsige Vlaming, die de helft van de aanwezige doorstuurt naar de 2e klasse. Dus dat kan wel een halve reis illegaal….

TOKIO, JAPAN 6 - 9 OKTOBER

VOORAF.

Kijk, je krijgt niet dagelijks een persoonlijke uitnodiging van de Japanse regering om deel te nemen aan een belangwekkende nationale vergadering over energie.

Nu helpt het als je een maatje hebt in Japan, en nog wat andere kennissen in het veld. Toch heb ik nooit het idee gehad nog eens in Japan te eindigen. Maar niet geschoten is altijd mis, dus ik stuur de ronkende uitnodiging door naar de beslissers met de mededeling dat dit lijkt op iets waar we voor het goede fatsoen ons gezicht moeten laten zien.

Tot mijn stomme verbazing is zowel hoger- als departementale hand het er meeeens. We moeten ons gezicht laten zien bij ICEF (Innovation for Cool Earth Forum), zolang dat maar niet hun gezicht is. Met mijn gezicht kunnen ze echter goed leven, zeker als dat in Japan is, en zij niet.

SCHIPHOL, 6 OKTOBER

Men verbouwt Schiphol. Alles is een zooitje en je zoekt je klem naar de lounge.

Op de totale vlucht van 11 uur maakt het weinig uit, maar je moet toch ten minste drie uur van te voren aanwezig zijn.

Met een businessclass kaartje ben je vrij snel aan de andere kant, dus dan moet je toch 2 uur stukslaan. De KLM lounge biedt internet, snacks en goede koffie, dus onder comfortabele omstandigheden wordt er nog een bak mail weggewerkt.

Daarna is het een nachtvlucht naar Narito Airport, waarbij je iedere keer als je de ogen opent iets te eten of drinken krijgt aangeboden. En zo sta ik de volgende ochtend voor het eerst op Japanse bodem.

TOKYO, 7 OKTOBER

Eenmaal op Japanse bodem bedenk ik dat ik:

- Ik geen idee heb waar ik heen moet, anders dan de naam van het hotel “Chinzanso”
- Het misschien een idee was geweest wat yen te scoren
- Niemand het heeft gehad over vervoer in de stad.

Dus maak ik alle foute keuzes. Ik vraag een taxichauffeur of hij het hotel kent en of er met je met creditkaart kan betalen. Ik leg zijn gedrag uit als twee keer ja. Hij gooit namelijk spontaan mijn koffer achterin de auto.

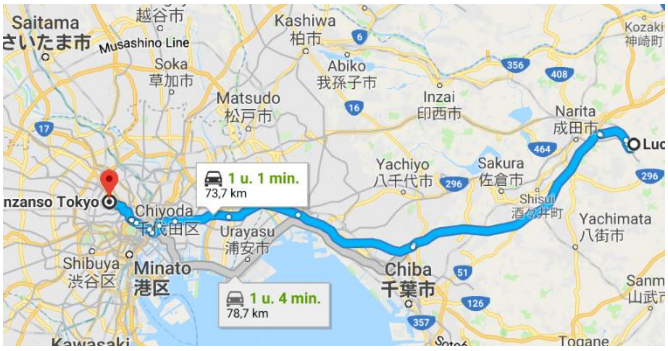

Een uur later en héél veel yen op de meter vraag ik of we er bijna zijn. Uit zijn reactie maak ik op dat het druk is en niet zo loopt als gewenst. Nu kan ik dat ook zien als ik naar buiten kijk. De meerbaanssnelweg kent zeker twee verdiepingen en alles staat vol. Alleen komen er regelmatig treinen/metro’s langs die echt vaart maken. Mogelijk was dat toch een alternatief geweest. En ik blijf ook in dit land bij de stelling dat links rijden het niet beter maakt.

Als we na lange tijd bij het hotel komen draag ik een vermogen aan yen af. Een eenvoudige blik op Google Maps leert dat we zo’n 75 kilometer file hebben gehad.

In het hotel is mijn kamer nog niet beschikbaar, waarvoor men lang buigt en sorry zegt. Maar ik kan mijn spullen achter laten en krijg een kaart van de stad. Daarmee is er ruimte, want de vergadering begint pas om 19:00 uur.

Inmiddels had ik wel uitgezocht dat je een dagkaart voor de metro kan kopen en heb ik een blik geworpen op mogelijke bezienswaardigheden. En zo start de wandeling naar het Edogawabshi metro station. Een prettige wandeling de heuvel af, en me vergapen aan de Japanse bouw. Even de creditcard in de machine en ik kan weg.

Dat valt tegen, al staat er onmiddellijk een uitleg Japanner in de buurt. De mijne vertelt dat je hier echt cash moet betalen. De eenvoudige vraag is dan of ze een ATM weten. Natuurlijk weten ze die en ik wordt vakkundig naar een machine in de winkel boven de grond gestuurd.

Daar is de ATM buiten dienst, maar men verwijst me naar een volgende optie. Die accepteert mijn kaart niet.

In alle vriendelijkheid herhaalt dit proces zich een paar keer, waarna ik een deel van de moderne nieuwebouw inclusief de meerdere etages van de wegen heb gezien, maar nog steeds geen geld of metro kaartje heb.

Het wordt tijd voor plan B. Ik loop terug richting metro, en vang een agent. Zijn Engels is net zo goed als mijn Japans, maar hij schat als goede professional in dat ik wat wil en troont me mee naar een collega.

De talen barrière blijft gelijk, maar deze man snapt het probleem. En dat hij niet kan uitleggen wat ik moet doen. Gelukkig heeft hij een boek met stafkaarten van de stad. Met veel bladeren probeert hij het boek te combineren met mijn hotelkaart.

Het dringt tot me door dat ik in “een ander gebouw” moet zijn. Om precies te zijn het postkantoor. En dat ligt op dezelfde kruising als dit politiebureau. Er wordt nog lang tegen me aangepraat, want je kunt een domme buitenlander niet zomaar loslaten, maar uiteindelijk ga ik op de diagonaal van de enorme kruising op zoek naar het postkantoor. Daar sta ik al snel weer op straat met 13.000 ¥ (yen) (en ben ik €100 armer).

Snel terug naar Edogawabshi en de verkenning van Tokio kan beginnen. Op de stations vind je allerlei aanwijzingen, onder andere dat je links moet lopen. De Britten zullen hier verrukt zijn.

Je moet ergens beginnen, dus kies ik voor het keizerlijk paleis. Als niet Japanner kom je daar in ieder geval niet in, maar de vesting, het paleis en de parken en water er om heen zijn absoluut de moeite om eens rond te kijken.

Als ik dan ook nog een Japanse Fuut zie, is mijn dag alweer goed. Inmiddels heb ik wel door dat je Japan met andere ogen moet bekijken (waarbij het helpt dat Korea al een paar keer is bezocht). Japan is te druk en te vol. Dat leidt tot de al genoemde enorme snelwegen en enorme en meestal lelijke hoogbouw. Japanners zoeken de schoonheid daarom in detail. Een mooie steen, stoeptegels met een mooi motief etc.

Verder baal ik, want onze roze compagnon[5] is thuis gebleven, en die is nog nooit bij een Japans Keizerlijk Paleis geweest (wel in de Verboden Stad van de buren trouwens)

Na een forse wandeling rond het paleis ga ik weer onder de grond bij Sakuradamon Station op weg naar Ginza-Itchome. Hier zit je bij de winkelstraten die iedereen gezien moet hebben. Als je van winkels houdt. Ik hou er niet van. En dus sjok ik obligaat de straat af, waarbij je de Pillars of Kobyasi passeert. Men maakt daar een ding van, al zie je het er niet echt vanaf. Er was hier rond 1600 een brug, die afgebroken, verbouwd en weer gesloopt is. De laatste pilaren zijn uit 1922 en die vinden ze heel bijzonder.

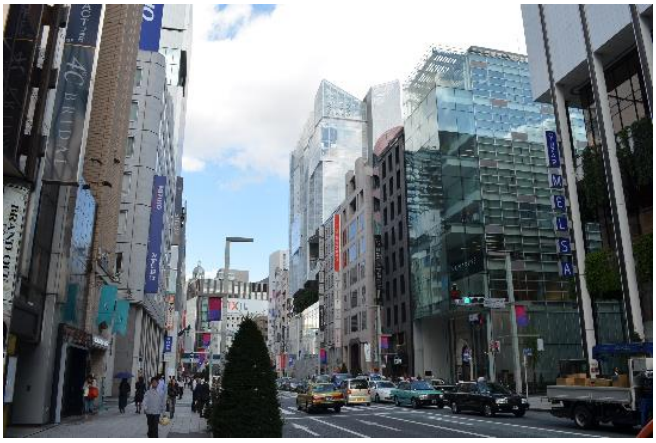

Ik heb meer met een fastfood restaurant, waar ik een broodje scoor. Een beter doel dan deze dure winkelstraat lijkt Shinjuku Gyoen (Nationale Botanische Tuin). Wat lastig te vinden en vervolgens… dicht vanwege de vogelgriep.

Wat me rest is tijd om bij Ikebukuro station te kijken. Dit is een shopping centre, maar ook een uitgaanscentrum. In tegenstelling tot de omgeving van Ginza/Kobyasi is het hier veel minder chique, al lopen de scholieren ook hier strak in het uniform. Er is veel moderne kunst te zien op reeksen palen, maar ook de mooie stenen ontbreken niet.

Hoewel Tokyo erg aangeharkt is, kom je in dit gebied de zwervers op straat tegen. Ook twee andere dingen vallen me op. Allereerst de diagonale zebra's die ik al in de film *Lost in Translation* had gezien en het feit dat auto's vaak net even een slag smaller en kleiner zijn,

[5] Voor details: www.knorf.nl

vooral de busjes. Nu is dat niet zo gek, want in deze drukte raak je auto's van enig formaat nooit kwijt.

Mijn eerste kennismaking zit er op, het wordt tijd om naar Chinzanso terug te gaan.

Vanuit Edogawabshi is het een stevige wandeling de heuvel op. Dat geeft me de kans om nog meer op mijn gemak me te vergapen aan de Japanse bouw 😊. De boogjes en tempeltjes had ik eerder gezien, maar bij een betere blik blijken er een paar kerkhofjes te zijn. Op de graven staan heel veel besneden en beschilderde latten en eindeloze reeksen boeddha's.

Eenmaal bij het hotel krijg ik mijn kamersleutel. Mijn spullen staan er al 😊

Kort en goed: dit is een luxe hotel. Het is dat we als genodigden een Japanse vriendenprijs krijgen, anders had het nooit uit het budget gekund. Een enorme kamer met luxe meubilair en een toilet met een dashboard waar je een Engelstalige manual bij nodig hebt. Overal staat en hangt kunst of je vindt er verse orchideeën. Tot en met de liftdeuren zijn gegraveerd.

Rond het hotel is weinig te zien, of het zou de hypermoderne Kathedraal naast het hotel, en de enorme rijen Ginkgo bomen moeten zijn. Dat laatste valt waarschijnlijk alleen biologen op.

Het hotel heeft een enorme tuin, die tot in perfectie wordt onderhouden. De eigenaar heeft er allerlei boeddhistische beelden heen gesleept en er is zelfs een pagode naar toegebracht die door een boeddhistische variant van de paus is ingezegend.

In de prachtige tuin is het geweldig wandelen en leuk om te zien of je alle boeddha beelden terug kan vinden.

's Avonds begint de ICEF conferentie om 19:00 uur met een enorme receptie. Gedurende de hele conferentie wordt een blik ministers open getrokken voor allerlei speeches. Men zit de eerste beleeft uit, maar besluit dan dat het mooi is geweest en praat veel met elkaar en door de spreker heen. Het feit dat het buffet is geopend en de saké gratis is helpt daar niet bij. Ik heb aanspraak aan wat collega's uit Europa en Atsushi, mijn Japanse maatje.

Het eten is voortreffelijk!!!

ICEF CONFERENTIE, 8 OKTOBER

Vandaag staat in het teken van de conferentie. Premier Abé is verhinderd, maar heeft wel een videoboodschap ingesproken. Daarnaast heeft hij een reeks verse ministers gestuurd. Het geheel is van een hoog niveau, maar vooral op beleidsniveau en niet diep inhoudelijk.
Het hoogtepunt, het spijt me dit te moeten zeggen, is dan toch de lunch. De Japanners hebben letterlijk kosten nog moeite gespaard en twee soorten lunchboxen aangerukt. Eén voor de westerlingen en een voor de lokale bevolking.
De lunchpauze is zo lang dat er nog een wandelingetje gemaakt kan worden. Gisterenavond en vanochtend heb ik de tuin nog een keer bekeken, dus nu loop ik een stukje richting metro station.
Weer langs het grote aantal tempeltjes langs de weg, met de begraafplaatsjes. Oppervlakkig is de stad westers, maar als je ook maar even verder kijkt loop je tegen een heel andere cultuur op.
De dag wordt besloten met een afscheidsdiner. Weer een buffet, en weer fantastisch.

TOKIO – SCHIPHOL, 9 OKTOBER

Het zit er al weer op. Wijs geworden door de heenreis scoor ik voor een paar euro een ticket voor een bus naar het vliegveld. Het is er een met luxe stoelen, zodat ik voor het laatst in verbazing naar de wereld om me heen kan kijken.

OOSTENRIJK, 15-17 OKTOBER

Vanuit Graz is dit jaar de najaarsvergadering van IEA-DSM gepland. Hoewel niet zo groots en meeslepend als in Nieuw Zeeland in het voorjaar, is bedacht dat er ook hier een Netwerk event gehouden moet worden. Als er veel belangstelling voor is besluit het Oostenrijkse ministerie dat het dan in Wenen moet gebeuren. Nu zal je zeggen, Wenen is nooit weg. Maar deze keer valt het tegen. Ik vlieg 's avonds met veel te weinig plek, met mijn koffer tussen mijn benen, naar Gräz, want de reis kan niet meer omgezet worden. Ok, een rondje over het grote plein van de stad en een

Bradwurst is nooit weg, maar het is wel om. En de volgende ochtend kan ik met een ontbijtpakketje met de trein naar Wenen.

Bij Modul, aan de Peter Jordan Straße 78 vindt de vergadering plaats. Hier zit ook een kantoor van het energiebedrijf, waar ik direct in de rij wordt gezet om mijn aansluitproblemen te bespreken. Het duurt even voor men doorheeft én accepteert dat ik geen Oostenrijker ben en dat, als ik al een probleem heb, dat niet met mijn energie aansluiting is.

Op enig moment dringt het door dat ik niet alleen voor de conferentie kom, maar zelfs spreker ben. In Oostenrijk ben je dan direct "Herr Doktor" en wordt onder begeleiding afgevoerd naar de juiste plek. Soms zit het mee, soms zit het tegen. Ik heb een schitterende PowerPoint presentatie met relevante dia's en goede samenvattingen over wat we met de vraagzijde van de energiemarkt kunnen doen. Wat er hier ontbreekt is een werkende beamer. En dus besluit ik maar uit de losse pols te spreken, waarbij ik gebruik maar van posters en modellen die in de vergaderruimte staan.

Ruim nadat ik klaar ben komt de apparatuur weer op gang. Het publiek is echter enthousiast en ik hoor zelfs later dat men denkt dat het niet functioneren door mij in scene was gezet…

Ook na afloop is er geen tijd voor een blik op de stad. We worden door Boris, onze Oostenrijkse vicevoorzitter, strak begeleid naar de trein terug richting Graz.

Onderweg in de trein naar Southern Styria houden we de Operating Agents Meeting. Niemand kan dus zeggen dat we onze tijd niet goed besteden.

Vanuit Graz pakken we een boemeltje naar Weingartenhotel Harkamp Flamberg 46, 8505 St. Nikolai im Sausal, Südsteiermark. Het ligt prachtig in de Oostenrijkse Alpen en wordt omgeven door grote wijngaarden, die herfstkleuren aan het krijgen zijn. Het hotel is prachtig. Dat kan ook van het weer gezegd worden.

Neemt niet weg dat de tweede dag van de trip is het gewoon hard werken, maar wel prachtig tussen de Alpen in de zon. Een deel van de vergadering houden we zelfs op het dakterras.

Waar we vaak een extra excursie hebben is dat hier niet nodig en zelfs een vorm van tijdverspilling. De omgeving is genoeg en het hotel op zich is ook schitterend.

In de avond krijgen we een uitstekend diner voorgezet, met lokale wijn, en in mijn geval druivensap.

De hotelier annex wijnboer heeft als hobby het verzamelen van fossielen, die hij in de bergen vindt. Zo toont hij ons schelpen en een versteend stuk koraal.[6]

[6] Een foto hiervan wordt later gebruikt als lesmateriaal bij de cursus Wereldwijde Onderwaterbiologie

De laatste dag is een halve en die loopt zo soepel dat er veel tijd over blijft om nog een prachtige wandeling tussen de wijngaarden te maken. Helaas vindt ik geen fossielen.

BERLIJN, 21-24 OKTOBER

Het gaat wel eens iets mis tijdens reizen, vooral als je niet goed oplet. Zo ben is er van overtuigd dat ik een paar nachten slaap in de Oraniënstrasse. En omdat de stad goed ken en omdat ik op tijd ben besluit ik te wandelen vanaf het eindstation van de bus van vliegveld Tegel naar het hotel. Da's een uurtje wandelen vanaf Alexanderplatz, maar het hotel, maar Berlijn is met dit mooie weer zeker de moeite om een stuk te wandelen.

Dan belt mijn collega waar ik ben, en of ik nog ga eten. Tot mijn spijt moet ik hem zeggen dat ik weliswaar al in de straat ben, maar het hotel nog niet zie. Hij helpt me uit de droom met de opmerking dat we in het Arcohotel in de Oraniënburgerstrasse zitten. En neem van me aan dat dat geen zijstraat is ☹

Dus is het U-bahn[7] tijd. Het hotel ligt dicht bij het station Oraniënburger Tor en zo kan ik binnen de kortste keren aansluiten om uit eten te gaan. De Oraniënburgerstrasse zit vol restaurants, en collega wordt helemaal blij van het Indiase restaurant aan de overkant. Ik hobbel mee, maar mijn bange vermoedens worden bevestigd: het is duur en smerig. Het kan niet altijd meezitten.

De volgende twee dagen hebben we de tweede EGRD workshop in het *Bundesministerium für Wirtschaft und Energie* over de ontwikkeling van energienetwerken de mogelijkheden tot opslag (storage) en de flexibiliteit van netwerken. Het is een drukke bijeenkomst en een van de beste uit de reeks.

Onze Amerikaanse vrienden vragen zich alleen af wat het lelijke beeld voor de deur aan de Hanoversche Strasse moet. Andermaal blijkt het handig Duits te kunnen lezen. Het beeld stelt de ondergang van de Berlijnse muur voor. Als blijkt dat het gebouw van het ministerie onderdeel was van de muur slaat de stemming om van sceptisch naar heldenverering, zeker als er ook nog foto's van die situatie in het gebouw blijken te hangen.

's Avonds nodigt onze gastheer ons uit voor een bijzonder diner. Het wordt gehouden op een restaurantboot "Patio" in de Spree. Nu is de Spree een beste rivier, maar de Helgoländer Ufer ter hoogte van de Kirchstrasse is vanuit het hotel goed aan te lopen. En dit geeft ons de gelegenheid om de nieuwe regeringsgebouwen rond de Reichstag zowel op de heen als op de terugweg eens mooi in het licht te zien.

Eten op een boot is niet alleen heel aardig, maar deze keer ook nog eens bijzonder smakelijk.

Aan het eind van de tweede dag gaan de meesten naar huis, alleen de vaste leden van de EGRD blijven voor de membersmeeting. Als altijd wordt besloten om maar samen uit eten te gaan. Dit keer wordt voorgesteld om

[7] Voor Fransen en Nederlanders: de Metro, voor Engelsen de Tube, voor Amerikanen de Subway en voor Argentijnen de Subte. Voor andere Berlijners: de S bahn.

naar "*Grand Café, Bar & Restaurant*" in de straat van mijn hotel te gaan. Ik had er de eerste avond al gekeken en het ding afgekeurd, maar met de Heuriger van eerder in het jaar zijn de Amerikanen niet te vermurwen, het dient een Grand Restaurant te zijn. Terugkijkend kan het advies uitsluitend zijn om ergens kebab te gaan eten. De bediening is waardeloos, je wacht eindeloos op je voedsel en voor een deel is het nog niet eens echt warm ook. Alleen van de rekening gaat je hart sneller kloppen.

De enige pré is dat het restaurant dicht bij de gerestaureerde synagoge ligt met zijn gouden koepels, wat er in het licht adembenemend uit ziet.

Als laatste vergaderen we 's ochtends, en wandel ik 's middags. Deze keer een rondje in voormalig Oost-Berlijn. Eerst langs de graffiti in onze straat en dan naar het Dorotheen Stätischer Friedhof, een kerkhof met een aantal bekende dode Duitsers zoals Brecht, Mann, Hegel en Rau.

Verder is het vooral rondzwerven en rond kijken, waarbij ik nog eens uitgebreid bij daglicht naar de synagoge kijk en over de Hackische markt richting Alexanderplatz ga. Langs de TV toren en het Rode raadhuis loop je dan langs de beelden van Engels en Marx naar het Museum Eiland en de Spree. Tegenover de Berlijnse Dom is men begonnen met de (her)bouw van Slot Berlijn.

Daarna blijft het een leuke wandeling over Unter den Linden naar Tiergarten en van daar naar Nollendorferplatz. Helaas is de tijd dan wel om, mijn favoriete rondje over de Ku'damm moet maar wachten op een volgend bezoek. De U-bahn brengt me naar het Hauptbahnhof, waar ik toch nog een klein rondje maak. Daarna is het koffer ophalen en terug naar huis.

PARIJS, 27 & 28 OKTOBER

Met de Thalys ga ik aan het eind van de middag naar Parijs. Het waarom is niet meer te achterhalen. Volgens mijn aantekeningen “Afstemming IEA” en dat betekent dat men in Parijs iets van DSM of EGRD wil weten. In ieder geval is het voor mij onvoldoende belangrijk om de aantekeningen te bewaren.

Het voordeel van om deze tijd 1e klas reizen is dat je een maaltijd krijgt onderweg, dus daar hoef ik verder niet meer achteraan.

Na aankomst het vaste hotel op Boulevard de Grenelle is er nog net tijd voor een ommetje langs Bir Hakim.

Na de eerste werkdag is er geen gezamenlijk diner, dus pak ik de metro naar metrostation Anver en klim, na het scoren van wat fastfood, de heuvel van Montmartre naar de Sacre Cour op. Daarbij lijkt een rondje Place du Tetre een aardige extra. Dat valt tegen. Waar vroeger de markt volstond met schilders en tekenaars is het hele plein nu één groot openlucht terras van de lokale restaurants. De meesten zijn overdekt, zodat er het hele jaar café, crêpes en vin geserveerd kunnen worden.

De VVV heeft nog een paar kunstenaars verspreid tussen de terrasjes. Waarschijnlijk zijn zij cultureel werelderfgoed, en zien ze er uit alsof ze er primair voor de verkoop staan. Het is kwaadsprekerij, maar ik vermoed dat bij de meerderheid van de lijstjes de sticker “made in China” nog maar net is verwijderd.

Terug bij de Sacre Coeur neem ik de trap naar Pigalle. Hier zijn nog wel de authentieke souvenirmeuk verkopers te vinden. Vanaf daar is het een leuke wandeling terug nar het hotel langs Lafayette, de Opera, Place Vendome en Place de la Concorde. Bij de laatste twee staat weer van alles in de steigers, dus het is slecht fotograferen. Via Pont Alexandre en de Eifeltoren kom ik halverwege de avond terug bij het hotel.

De volgende ochtend begint weer met een wandeling over de markt van de Boulevard de Grenelle. Daarna nog een vergadering en dan als een speer met de metro naar Gare du Nord voor de Thalys naar huis.

BRUSSELS ECEEE, 1 & 2 OKTOBER & 19-20 NOVEMBER

Voor de volledigheid: in 2014 waren er nog twee trips naar Brussel. Van de novembertrip is het misschien aardig te melden dat het in het Fraunhofer instituut in de stad was. Aardig gebouw en aardige mensen, maar verder valt er niets te vertellen over het grote Brusselse gebeuren. Wel hebben "wij" veel verhalen over ons leven met het openbaar vervoer. De OV kaart moet dit allemaal makkelijke maken. Nou, dat valt tegen. Zie hieronder.

EVEN MOPPEREN…

30 september, morgen is het weer tijd voor de eceee.

Ik heb wat tijd over op Utrecht centraal en stap met mijn mobility mix kaart naar de informatie balie met de volgende vraag: *"Ik wil morgen naar België, en het Nederlandse traject op deze kaart doen. De rest is privé, dus dat betaal ik zelf*."

Antwoord: "*Geen enkel probleem, u toont de kaart aan de balie en die verkopen u het kaartje voor de hele route*".

1 oktober 's ochtends om 7:30. Ik vraag om het product aan de servicebalie in Den Haag. Antwoord: "*Kan niet*". Ik herhaal het advies van Utrecht. De blond gespoten baliemedewerkster lacht me in me gezicht uit. "*Meneer, dat is*

belachelijk, dat kan nooit". Als ik me beklaag kan ik alleen nog maar meer hoon over me heen krijgen. Luid mopperend vertrek ik.

's Middags wandelen langs Den Haag CS, naar Den Haag HS. Ik vraag daar een conducteur wat de waarheid is. Het Utrechtse advies wordt herhaald. In het servicecentrum zie ik dezelfde dame weer, ik besluit in Den Haag HS een kaartje te kopen.

Daar is men duidelijk: "*inchecken en kaartje kopen Grens - Brussel, in Roosendaal uitchecken*." Een waardeloze oplossing, maar ik wordt goed geholpen en het wordt goed uitgelegd.

Perron 1 Den Haag CS, 14:35. Het is een lange trein. Ik check in en ga naar het personeel met de vraag waar in Roosendaal de uitcheck paaltjes staan. Reactie van de twee conducteurs: *"Dit is belachelijk, u moet helemaal niet inchecken, aan die onzin beginnen we niet".* Onder toezicht check ik uit.

Even buiten Roozendaal: controle. *"Meneer, u heeft niet betaald*." Ik vraag de collega's er bij te halen.

Dat gebeurd, en mijn verhaal wordt bevestigd. De man die mij controleert is coulant. Hij verkoopt me een kaartje Den Haag – Roozendaal zonder boete. Wel moet ik nog een keer het opstap tarief betalen.

Een van de twee collega's biedt wel haar verontschuldiging aan, dat dan weer wel.

Ik vind de NS ongelooflijk!

Op de terugweg heb ik bijgeleerd. Met een groep studenten zit ik dicht bij de deur van het voorste treinstel. Met zijn allen stormen we naar de poortjes:

- Uitchecken (MAAR IK WAS NIET INGECHECKT???)
- Door het poortje.
- 180% draaien, inchecken (en zonder de drie minuten te hoeven wachten)
- Sprintje terug.
- Als ik terug kom wort in onmiddellijk gecontroleerd door een morsige Vlaming, die de helft van de aanwezige doorstuurt naar de 2e klasse. Dus dat kan wel een halve reis illegaal….

NASCHRIFT

Van de meeste reizen die ik moest maken zijn een paar aantekeningen gemaakt, naast een formeel verslag. Bovendien zijn er altijd de foto's. Bij een update van onze website is in 2018/2019 de serie opmerkingen bij elkaar geveegd en, met een blik op de officiële verslagen en de foto's, uitgewerkt tot dit verhaal. Plaatsen en dat kloppen daardoor, de rest is toeval, maar het geeft een aardig beeld van waar je werk je kan brengen.